

SEKCE HUDBY & KULTURNÍ HISTORIE

Vedoucím sekce a kulturní historie je od první schůze Institutu umělecká vedoucí souboru Hora Fugit je čestná členka Institutu, muzikantka a kulturní historička **Beata Altior**.

CURRICULUM VITAE BEATY ALTIOR

Houslistka a zpěvačka **Beata Altior** rozená **Pecháčková** (*1974) pochází z **Dolní Čermné**, která se nachází v podhůří **Orlických hor**. S hudbou vyrůstala od malička, kromě jiného od dětství zpívala a hrála v místním kostele. V roce **1989** byla přijata na **konzervatoř v Pardubicích**, kterou zdárně ukončila v roce **1995**. Studovala **hru na housle ve třídě Ladislava Navrátila**.

Během studia se začala zajímat o **autentickou interpretaci staré hudby**, zejména o hru na barokní housle a později i zpěv. Protože v té době ještě neprobíhala v Československu a později v České republice ucelená odborná výuka staré hudby, zájemci o ni nezbyvalo než studovat soukromě u světových osobností. Proto **Beata Altior** absolvovala četné mistrovské kurzy především v zahraničí: např. u **Simona A. T. Standage** (*1941, **Velká Británie**), **Johna Hollowaye** (*1948, **Velká Británie**), **Sigiswalda Kuijkena** (*1944, **Belgie**) nebo **Kati Debretzeni** (*1971, **Rumunsko**).

V rámci interpretace staré hudby se začala věnovat rovněž **sólovému zpěvu** pod vedením oratorní pěvkyně **Lenky Pištecké** (*1960). Svůj hudební talent dále rozvíjela na mistrovských kurzech u **Jeffreye Galla** (*1950, **USA**) či **Maria van Alteny** (*1938, **Nizozemí**).

Potřeba poznávat historický kontext interpretované hudby dovedla v letech **1998–2003** Beatu Altior ke studiu **oboru kulturní historie na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích**. Při studiu ovšem nepřerušila svoji uměleckou činnost. Se souborem **Cappella Accademica** vedeným **Ondřejem Mackem** (*1972) vystupovala v pozici **koncertního mistra na scéně barokního divadla v Českém Krumlově**. V Jižních Čechách rovněž působila v souboru **Dyškanti** vedeném **doc. PhDr. Martinem Horynou, Ph.D.** (*1956). Velkým přínosem pro vhléd do staré hudby je mnohaletá spolupráce s **Michaelem Pospíšilem** (*1962), který je znám svým renesančním záběrem nejenom na poli interpretačním (soubor **Rittornello**), ale i vzdělávacím (workshopy) a badatelském. Další inspirující a obohacující spoluprací bylo dlouhodobé působení v souboru **Ludus Musicus Františka Běhounka** (*1952). **Beata Altior** rovněž spolupracovala s dalšími hudebními soubory a uměleckými tělesy jak v České republice (např. s **loutkovým divadlem Tineola Michaely Bartoňové**, *1955), tak i v zahraničí (např. s **francouzským souborem Douce Mémoire**, který v roce 1989 založil **Denis Raisin Dadre**, *1956).

Beata Altior se vedle spolupráce se zavedenými tělesy věnuje i realizaci vlastních projektů. V roce **2010** založila soubor **Hora Fugit** a v roce **2019** soubor **Via Melodica**. Od roku **1992** je členem **České Händelovy společnosti** a od roku **2019** **vedoucí hudební a kulturně-historické sekce Institutu renesance kulturního dědictví**.

Po celou dobu své hudební kariéry se rovněž věnuje **pedagogické činnosti**. Vedle výuky hry na housle a zpěvu se zaměřuje na **individuální rozvoj talentů**, přičemž čerpá z bohatých pedagogických zkušeností. Těžiště její výuky spočívá v přesvědčení, že hudba je součástí plnohodnotného života zdravé společnosti. Proto by měla být potěchou jak pro laiky, kteří si ji pouze užívají, tak i pro nadšené amatéry každého věku a samozřejmě také pro špičkové virtuózní interprety. Toto přesvědčení se projevuje v individuálním přístupu ke každému žákovi, kdy cílem výuky je dovést jej tam, kam on sám chce a co mu jeho (leckdy skrytý) talent umožní, přičemž samotná výuka klade důraz na komplexní přístup a cit pro přirozenost. Pedagogický přístup **Beaty Altior** dokonale souzní s metodikou virtuózního houslisty **Alexandra Shonerta**.

SOUBOR HORA FUGIT

Hudební aktivity Institutu renesance kulturního kontinuálně navazují na působení hudebního souboru **Hora Fugit**, který vznikl v červnu roku **2010** na kůru **kostela sv. Matěje** v Praze 6. Starobylý kostelík shůry hledící do stínů Šáreckého údolí a jeho bílé stěny z něj činí výrazný orientační bod. Počátky kostela sahají až do dob raných Přemyslovců, neboť kronikář Václav Hájek z Libočan ve svém legendárním díle uvádí pověst o knížeti **Boleslavovi II.** a jeho setkání s medvědem chránícím hroby s těly padlých bojovníků z **Dívčí války**. Kníže Boleslav II. je znám s přídomek Pobožný a to proto, že se mu roku **973** podařilo završit letitou snahu **Přemyslovců** nechat zřídit na **Pražském hradě** pražské biskupství. V kronikách je uváděn jako stavitel kostelů – vztyčil jich na dvacet. Tento údaj nemusí být nijak nadnesený a horlivost knížete nemusela být důsledkem náboženského zanícení. Stát se členem rozvětvené rodiny křesťanských vládařů byla cesta, jak ochránit svůj lid před osudem otroků. Kníže velmi dobře znal pravidla, kterými se výnosný obchod s bílým masem řídil, neboť byl jedním z hlavních příjmů jeho knížectví. Chytat mladé chlapce a dívky za účelem prodeje do vzdálených arabských zemí byla nejvýnosnější aktivita nejen jeho Přemyslovských předchůdců, ale rovněž i **Mojmírovců** a dalších susedů. Prodej otroků se ovšem řídil dobovými pravidly a se stále více a účinněji vzpírala kupčení s křesťanskými nešťastníky. Proto Mojmírovci a později i jejich čeští následníci podnikali své lovecké výpravy do severnějších a severovýchodních končin. Nezřídka se stalo, že jejich kořist pocházela až z pohanského Pobaltí. Ovšem stejně tak, jako oni přinášeli zhubu pohanským susedům, sami byli terčem mnoha výprav franských králů. Skutečnost, že se čeští panovníci nechali i se svým lidem pokřtít, byla již sama o sobě komplikací pro germánské nájezdníky. Jenže teprve vznik vlastního biskupství byl důkazem papežovy přízně a uznáním země coby křesťanského území. V tomto světle se jeví Boleslavova snaha postavit co nejvíce kostelů logická. Postavit kostel na ose Pražský hrad -> **Šárecké hradiště**, který byl navíc i krásně vidět z nového epicentra Přemyslovské moci, byl rozhodně pragmatický státnický počín. Ač byl kostelík pravděpodobně zpočátku pouze dřevěný, brzy dostal svoji kamennou podobu a ve formě rotundy strážil temnou Šáreckou rokli až do roku **1770**. Příští rok to bude 250 let, co byl z důvodů celkové zchátralosti stržen a na jeho místě byl vystavěn nový stejnojmenný kostel sv. Matěje. Stalo se tak za vlády císařovny **Marie Terezie**, když na pražském arcibiskupském stolci působil arcibiskup **Petr Příchovský z Příchovic**.

Kostelík, tehdy ještě ve formě kamenné rotundy s přístěnkem, byl lednu roku **1594** svědkem vydařené poutě. Toho si všiml tehdejší probošt Svatovítské kapituly a přítel císaře Rudolfa II. **Jiří Barthold z Breitenberka** a tak dal následujícího roku pokyn duchovnímu správci šáreckého kostela, který toho času patřil pod Svatovítskou kapitolu, aby uspořádal velkou slavnostní pout, přičemž on pro její větší zdar a slávu učiní to, že na slavnostní mši pošle dva choralisty ze svatovítského sboru. I tak se stalo, že s dobrou muzikou byl spojen zrod tradiční Matějské poutě – tradice, která až na nepatrná přerušení v těžkých válečných letech trvá až do dnešních dní. Ač sám kostel sv. Matěje není nijak ohromný, jeho kůr je dostatečný pro realizaci četných duchovních skladeb. Soubor Hora Fugit se ujal role rozvinout hudební potenciál místních hudebníků a důstojně tak navázat na staletou tradici započatou jedním z největších humanistů rudolfinské Prahy Jiřím Bartholdem z Breitenberka.

Deset let existence souboru (kterou přibližují jeho výroční zprávy, jejichž titulní stránky jsou uvedeny níže) dalo vzniknout mj. nové tradici **StaroMatějské poutě**, která se pravidelně koná v původním únorovém termínu. Její součástí je vedle hudební složky i mluvené slovo, které formou popularizační přednášky přibližuje bohatou historii kostela sv. Matěje. **SvatoMatějská pouť** je na rozdíl od této poutě především duchovní a společenskou událostí. Soubor Hora Fugit nadto pravidelně pořádá další koncerty – zejména **Dušíčkový koncert** a **Adventní koncert**. Tradicí se rovněž stal **Tříkrálový koncert**, kdy často znějí i roráty. Soubor ovšem nepůsobí pouze na kůru Matějského kostela. Účastní se či přímo spoluorganizuje poutě a kulturní akce u místních kapliček – **kaple sv. Michala na Pernikářce** a **kaple Nejsvětější Trojice na Hadovce**.

Když byl v červnu roku 2019 byl založen Institut renesance kulturního dědictví, stal se soubor Hora Fugit součástí jeho hudební sekce a v rámci ní rozšířil svoje pole působnosti. Hned první koncert se odehrál v **kostele sv. Cyrila a Metoděje v Nebuších**. Jelikož Institut, pod který soubor Hora Fugit nyní spadá, má za cíl prohlubování mezigeneračního dialogu a jeho konkrétní náplní je vytváření, oživování a rozvíjení kulturních tradic, zrodila se idea oživit kulturní život v **kostele sv. Jana Nepomuckého v Trníčku**, který se nachází schován mezi staletými stromy uprostřed Šárky, na **Jenerálce**.